

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atassats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 28, botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'5.
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

LO SUCCÉS DE LA SENMANA.

Atach del quartel del Bonsuccés de Barcelona la tarde del diumenje, dia 2 de agost de 1891.

SUCCESSOS.

Lo cabo Gironés.

Un dimecres de la setmana passada va correr per la ciutat, ab rapides vertiginosa, la noticia de que un cabo de ordenansas vestit de paisà havia entrat furtivament en lo despaig del Capità general, revólver en mà, disparant y ferint, per fortuna lleugerament, al general Ahumada y al seu ajudant, lo coronel Perera, tothom va quedar en extrèm sorprés.

Únicament en los cassos de un gran ressentiment hi ha qui s'expone aixís, no fentli res perdre la vida, ab tal de satisfer una venjansa. Lo cabo Gironés no s'trobava en aquest cas. Cap aravi havia rebut ni del general, ni del seu ajudant. Lo mòvil del atentat era el següent:

Trobavas lo cabo Gironés desempenyant lo càrrech de cabo de ordenansas en la Capitania general: son aspecte simpàtic, certa instrucció que possehia y la seva gran afició a la música, eran las qualitats que 'l distingian. Ademés solia emplear las horas que l' servy li deixava lliures, en estudiar la carrera de mestre de instrucció primaria.

Un día la desaparició de un parell de botas y de algunas pessas de roba, posadas a secar en lo terrat de la Capitania, motivà que s' dictés una ordre de carácter general: «Tots los ordenansas s' incorporaran a las filas».

Lo cabo Gironés tingué un gran disgust Incorporarse a las filas, equivalia a la supressió de la relativa llibertat que tenia sent ordenansa, a la perdua de la carrera que ab tant afany estudiava. Hi havia més encare: desde l moment que 'l castigava a consequència de la desaparició de alguns objectes, senyal que 'l creyan capàs de haverlos robat ell. Ab tot aixó, dat lo seu temperament impresionable y desequilibrat, ja n' tentà prou y massa pera perdre 'l senderi, per ofuscarse, per desertar, comprar un revólver y cometre la barrabassada que ha estat en un tris de produhir un día de dol a Barcelona.

LO CABO JOAQUÍN GIRONÉS.

La lley penal militar es terrible, y quan s' aplica seguint lo procediment sumariíssim, produheix efectes fulminants.

Pres l' autor del atentat, en lo mateix moment de realisar lo, puig los disparos produhiren en la Capitania general una gran alarma, sigué conduhit a las presóns militars del quartel de Jaume I. Lo cabo Gironés no mostrava la més mínima inquietut. Ab l' aspecte revelava que no tenia conciencia de la gravetat del acte que havia portat a efecte, ni del gran perill que l' amenassava. Sols al trobarse en lo calaboso com si despertés de un mal somni, exclamà omplintse 'ls ulls de llagrimas: «Ay, mare mèva!... Mare mèva que hi fet!...»

Si 'l dimecres se cometia l' atentat, lo dijous se reunia lo Consell de guerra y 'l mateix dijous se pronunciava una sentència de mort.

S' escampà la noticia ab la rapidés del llamp. Lo Consell de guerra, per la mateixa precipitació ah que la lley l' obliga a procedir, no havia pogut ferse càrrech, ni dels antecedents del reo, ni de la seva probable perturbació mental. La lley penal militar es diferent del còdic penal civil. Demostrada l' existencia de un fet, confés y convicte 'l culpable, no queda més que aplicarli las duras prescripcions de l' ordenansa. Prescriu aquesta que se li apliqui la pena de mort? Se li aplica la pena de mort. Y se li aplica ab una rapidés atterradora.

Lo cabo Gironés, al qual se li havia fet cambiar lo traje de paisà per l' uniforme, la nit del dijous al divendres, era traslladat al castell de Montjuich en lo carro del seu batalló, custodiat per un fort piquet. Los que veieren lo pas de aquest convoy, que pujava silenciós carretera

amunt, en direcció de aquella fortalesa, sentiren gelarse 'ls la sanch a las venas.

—Se l' enduben—deyan molts—perque la ciutat no s' enteri de la execució. La sentència s' executarà en lo moment més impensat, en los fossos de Montjuich.

Y aixís era en efecte. La sentència havia d' executar-se 'l dissapte a la matinada. Sols quedava escassament un dia per impetrar lo perdó del reo.

Barcelona sapigué aprofitar lo temps.

Sigué 'l divendres un día d' emocions.

Lo dijous cap al tart havia arribat lo general Blanco, que s' trobava a Puigcerdà.

Lo divendres arribà l' bisbe Catalá, que s' trobava al establiment de la Puda, prenent las ayguas. Per cert que ab l' afany de que no li escapés lo tren a Martorell, feu la travessia de la Puda a Esparraguera en un carro. Apenas hagué baixat del tren, se dirigí a telégrafos y s' posà a hablar ab lo govern de Madrid y ab la majordomia de la real casa, que s' troba actualment a San Sebastián. Exposà lo que devia, que Gironés era un imbecíl que s' anava a executar a un ser irresponsable. Aixó li constava al Prelat, per ser lo reo fill de Canet de Mar, un poble vehí al de Arenys ahont ell va neixer, y pel testimoni de personas formals, respectables y dignas de crèdit, entre ellas los que havian sigut professors de n Gironés, totes conformes, en que solia tenir rauxas de bojeria.

Mentres tant, havia arribat de Canet, una comissió, que portava 'ls vots unànims de aquella vila consternada. Formavan part de la indicada comissió l' alcalde, l' secretari, l' rector, lo professor del colégi, y un pobre vell, de cabells blancs, ab las marcas del dolor més viu estampadas en lo rostre. Era aquest vell D. Llorens Gironés, lo pare del reo. Un altre fill seu l' acompanyava.

Quan lo pare Gironés tingué noticia repentina del acte realiat pel seu fill caygué prostrat y hagué de ficarse al llit. La mateixa febra que l' invadí li donà foras per traslladarse a Barcelona pera salvar a aquell desventurat, ó si no podia, donarli al menos la darrera abraçada.

La comissió de Canet, ab gran diligencia visità alguns centros y a molts personas influents. A pesar de presentarse l' día tempestuós los empleats de telégrafos, lluny de aislar los aparatos, ja que s' tractava de la vida de un home, donaren curs a tots los telegramas, sollicitant l' indult, y permanesqueren en lo seu lloch, en espera de la resposta. Molta part los toca, donchs, en lo bon èxit de aquesta campanya de la pietat, de la clemencia y de la misericordia.

Ocorregueren lo divendres escenas conmovedoras y patéticas en extrèm.

D. LLORÈNS GIRONÉS.

Lo vell Gironés se presentà al capità general Sr Blanco, al objecte de sollicitar lo corresponent permís pera visitar al seu fill. Sempre s' ha distingit lo general Blanco per sos sentiments nobles y misericordiosos. Es a més de un soldat valent, un home de cor, Catalunya l' idolatra. Lo tèn conegut després del llarch temps que ha exercit aquí l' mando, y sab de sobras que alberga una ànima honrada y un temperament perfectament acomodat a las exigencias del caracter catalá. A qui lograrà sempre tot lo que vulga sense emplear lo rigor, ni l' amenassa: li bastará en tot cas lo respecte y 'l carinyo que a tothom inspira.

L' entrevista entre 'l general Blanco y 'l pare desventurat no s' pot descriure. ¿Quí fora capàs de ferho? Lo general Blanco rebé al vell Gironés en los seus brassos, y al contacte d' aquell pare infelís y angustiat, que plorava a llàgrima viva y sentia conmocions de dolor, los ulls del general es mornjaren.

Més terrible encara sigué l' escena de la visita que féu lo pare Gironés al calaboso de Montjuich ahont se trobava 'l seu fill, pròxim a entrar en capella. Nos diu persona que la presència que es impossible imaginar res més conmovedor, que aquelles abraçadas, aquelles gemochs aquelles caras esgroguehidas, aquelles llagrimas bruzentas, aquella demostració desesperada de que quedavan perdudas totes las confianças.

Perque l' indult no venia. Entre las molts personas que l' havian sollicitat s' hi contava 'l mateix general Ahumada, víctima del disparo de Gironés. Que ti consignat aquest fet qu' en tan alt grau honra al pundonorós militar. Y 'l temps passava, y no venia l' indult!

Caygué la nit, ab sos horrors, ab sas tenebras, ab son pavorós silenci.

Lo cabo Gironés havia sigut traslladat a la capella, Estava trist; pero tranquil. Conservava 'l recort de la última abraçada del seu pare; pero ni la mateixa gravetat de las circunstancias logrà alterar lo seu pols. Sopà lleugerament y dormí. Dormir en aquells terribles moments! No indica aixó sols l' estat irregular de la seva ment? Quan arribà al interior de la fortalesa la noticia de haverse sospès l' execució, hagueren de despertarlo. Lo reo roncava. De moment ni s' feu càrrech de la importancia de la noticia. Sols després de molta estona y quan sigué de nou traslladat desde la capella al calaboso, compregué que quedava salvada la seva existencia.

Al escamparse la noticia fora del castell, entre la multitud matinerà que allí havia pujat y la que seguía carretera amunt, regnà una gran satisfacció. La conciencia pública era enemiga de aquell sacrifici inhumà. Tothom cel-brava que s' estolviés a Barcelona un día fuert, un día de dol.

Lo carro del batalló que havia pujat al castell portant l' atahut pel cadáver de Gironés, tornava a baixar, a través dels curiosos, ab la seva fúnebre càrrega. Era aquesta la prova més evident pera desvanèixer los dubtes que podian quedar sobre la realitat de que l' execució hagués sigut suspesa.

Y la suspensió equival a l' indult. Perque l' home que ha estat en capella, no pot tornarhi, so pena de infligirli un torment moral, contra l' qual se revolta la conciencia.

Barcelona—digan lo que vulgan certs esperits cautelosos—ha rebut ab gran alegría la suspensió de una sentència capital, y felicita de tot cor a tots quants han contribuít ab sos esforços y ab sa influencia a conseguirla.

Molt respecte mereix lo manteniment de la disciplina militar, sens la qual no hi hauria exercit possible, pero es evident, evidentiíssim que la disciplina militar no se sosté fusellant a un pobre hoig. Aixó més que un acte de justicia, seria un nou acte de bojeria.

Mal succés en la Plassa del Bonsuccés.

A lo millor de la fira dels Angels, en l' estreta plassa del Bonsuccés, ahont tèn la entrada 'l quartel que porta aquest nom, quan més espessa era la multitud que s' rebullia al rededor de las paradas, diumenje a la tarde un grupo de 3 ó 10 homes armats uns ab revólvers, altres ab retacos, que havian passat inadvertits entre 'l remoreig de la fira, s' precipitan cap al quartel, y al crit de ¡alto! disparan alguns las armas de foch y posan en alarma al cos de guardia y als soldats que allí s' trobavan, los quals instantàneament repeleixen l' agresió ab la forsa.

Consideris quina consternació no s' armaria entre 'ls firetaires y 'ls concurrents qui omplian aquell s' illis esquifits. En un moment caygue en volcadadas las paradas los objectes quedaren escampats per terra, los uns aixafats, los altres destruhits. Los fugitius, entre 'ls quals hi havia molts donas y no pocas criaturas s' atropellavan, procurant escapar de aquell perill, y ferits per las balas, quedavan per allí terra dos homes del poble, duas criaturas, una de las quals ha mort y dos soldats.

La lluyta entre 'ls soldats y 'ls agressors sigué breu y deseperada. Gracias a la serenitat de un dels oficials que ordenà que s' fes us de las bayonetas s' evitaren majors desgracias, que haurian recaygut, de fixo, en pobres ignocents. Se suposa que un dels agressors sigué ferit de bayoneta; pero logrà escapar. Sobre 'l teatro de l' acció s' reculliren després algunas armas: entre ellas dos retacos l' un sense càrrega pero encare calent, y l' altre carregat fins a la boca. En lo vehí carrer de Ramalleras foren trobats alguns paquets de cartutxos pera fusell Remington, diferents dels que usa l' exercit.

Los agressors, en sa majoria desaparegneren. Un home que fugia sigué detingut en lo carrer del Notariat, per un guardia municipal haventseli ocupat una pistola.

Més tart s' efectuavan presóns a granell. En un local del carrer de Ramalleras que havia sigut fins ara circulo republicà federal orgànic avuy en liquidació y qu' està pròxim a adquirir lo partit obrer oportunista, s' hi havia celebrat feya poch una reunió al objecte de estudiar la manera de tributar un obsequi al general Blanco, per haver conseguit l' indult del cabo Gironés. Las personas que s' quedaren en lo local, inclús duas donas poch rato després dels successos, sigueren totes detingudas y traslladadas a las presóns militars. Molts de aquestas personas sigueren sorpresas jugant al tresillo tranquilament. Tal vegada aixó de jugar al tresillo tranquilament quan acaba de succehir un fet tan ruidós déu constituhir un crim molt horrendo!..

Afortunadament a horas d' ara aquestos presos han sigut ja posats en llibertad.

De totes maneres, l' alarma s' escampà per tots aquells encontorns y s' prolongà durant molts horas. Se collocaren centinellas a las entradas dels carrers pròxims, y durant llarga estona la circulació queda totalment interrompuda.

Al vespre, 'l general Blanco s' dirigí al quartel del Bonsuccés seguit de una numerosa escolta. Dirigi al ser allí un elogi als oficials y a las tropas que ab tanta valentia acabavan de retrassar la soptada agresió. Y al tornar a la capitania per la Rambla sigué objecte de una demostració popular espontánea, respectuosa cordial y entusiasta, prova evident de las simpatias profundas que l' humanitari general inspira al poble barceloní.

Al dia següent s' efectuavan noves presóns recaigudas en diversos individus coneguts per sos antecedents revolucionaris. Si 'ls tals antecedents fossen causa bastant pera privar de l' llibertat a un ciutadà prompte—per lo que a Catalunya toca—ls presos no cabrian a las presóns.

Lo governador Sr. Vivanco tingué, segons diuhen, una confidencia de que aquest fet extrany, y més qu' extrany extraordinari é inexplicable, s' havia tramet en lo petit poble de Barbará, situat entre Ripollet y Sabadell, en la carretera de Barcelona a Tarrasa. Allí s' dirigí l' ex-inspector Sr. Freixa y feu un gran número de presóns, no poguent capturar a tots los individus denunciats, per haverse ausentat alguns d' ells del poble. Entre 'ls que s' escaparen s' hi conta un ex-alcalde y un ex-secretari de ajuntament. A Sabadell logrà pendre dit Sr. Freixa a un

altre vehí de Barbará, suposant que s' havia amagat a casa de uns seus parents.

Antant seguint aixís, prompte la gent presa no cabria materialment en la Plasseta del Bonsuccés, ahont ocorregué 'l fet.

Lo consell de guerra treballa ab activitat a l' hora en qu' escribim las presents ratllas

Suposant qu' entre 'ls presos s' hi troban los culpables declararan aquests a quin móvil van obèhir al intentar apoderarse de un quartel?

Traballavan per compte de bolsistas de mala fé, sens més objecte que alterar los cambis y facilitar una jugada? No es creible. Precisament los diumenjes la Bolsa no funciona

Obravan per compte de algún partit polítich? Tots los partits polítichs retrassan la seva participació en lo succés

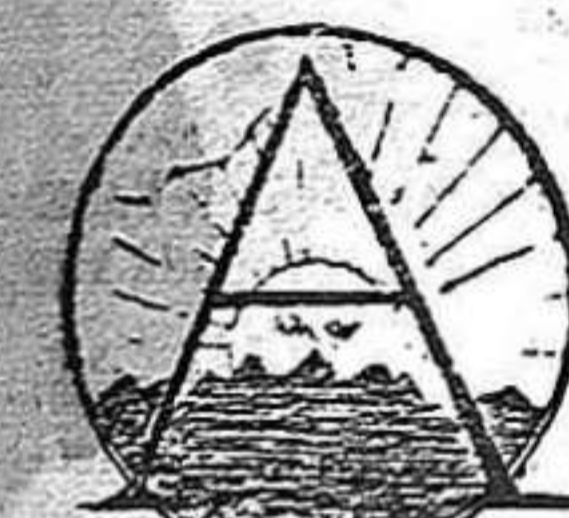
Si gueren moguts per algú que 's dol de que en certas esferas no imperi 'l rigor y 'l despotisme, fins á convertir las postrimerias del sigle en una nova época del conde d' Espanya? ¡Quí sab, Mare de Deu!

Fins ara 'l fet es un misteri. un verdader enigma, un trencacaps; en lo qual s' hi estrellan totes las presuncions. Afirma algú que las autoritats sabian alguna cosa anticipadament; pero aixó sempre 's diu en semblants cassos Si sabian alguna cosa per qué no 'ho evitavan? Lo fet s' ha presentat enterament aislat, sense sombra de correspondencia en cap més lloch d' Espanya. Aixó aumenta encare més la confusió dels que voldrian esbrinarlo.

Total: una pila de presos. Dos homes ferits, un nen ferit també, un altre de mort ab lo pulmó atravesat de una bala, pobre ángel de Deu!.. una familia desesperada, inconsolable: dos soldats al hospital militar y una pluja de creus y de gracias en favor dels oficials y de las tropas que prengueren part en la defensa del quartel.

Y á més de tot aixó, lo qu' determini 'l Consell de guerra, qu' esperem s' inspirará en lo més recte esperit de imparcialitat y de justicia.

J.

Lisboa tenen ara la qüestió de gas que varem tenir nosaltres alguns anys enrera. Ab motiu de haver pujat lo preu de aquest fluit, las botigas tancan á entrada de fosch y 'l gas no s' encén. Hi ha en aixó un verdader punt.

D'senganyinse: las tenebras qu' embolcallan á Portugal, no s' desvaneixen fins que brilli ab tot són esplendor lo sol de la Republica.

Una frasse del embaixador de Marruecos: —A qui á Espanya li estich tant á satisfacció que 'm considero trobar-me á casa mèva.

No pot expressarse ab més delicadesa ni ab major exactitut lo judici que l' Espanya baix lo poder dels conservadors mereix als moros.

Al equipararla ab casa seva, diuen clar que 'n Cánovas ha posat lo nostre pais al nivell del Africa.

No més que pèl gust de satisfer las exigencias de la etiqueta, tenim a Sant Sebastián ahont permaneceix durant l' estiu la familia real, alguns barcos de guerra ab las calderas permanentment encesas.

Aquest gustasso proporciona un gasto de carbó que s' eleva á la friolera de cinchcents duros cada día.

Los milers de mestres d' estudi que van pèl món ab la panxa fre la, poden consolarse pensant ab l' escalfor de las calderas dels barcos de guerra, anclats á Sant Sebastián, y exclamar:

—E. una gran satisfacció viure dintre de una monarquia Diners pèls mestres d' estudi no podrà haver-hi; pero en cambi, de consols no 'n faltan may.

Lo tractat de comers entre Cuba y 'ls Estats Units ja es un fet.

Ab l' afany de favorir la exportació del sucre, quedan perjudicats en extrèm molts rams de la producció panin sular, que afectan principalment á Catalunya, las Balears y algunas provincias castellanas

Aixís procedeixen los conservadors, quan vé l' hora de mantenir en las esferas del comers la integritat nacional.

Las provincias espanyolas donan la sanch per conservar á Cuba.

Y 'ls conservadors, al entregar lo comers de Cuba als Estats Units, als que han donat la sanch de las venas, los hi donan la cossa.

Estich plé de assombro.

Fins lo Brusi tan acérrim partidari com ha sigut sempre de l' aplicació de la pena capital, ha donat grans probas de satisfacció per haverse conseguit l' indult del cabo Gironés.

Calcula si era poderosa la corrent de la commiseració pública, que fins ha conseguit arrastrar al gueto repatani de la premsa barcelonesa.

A Mataró dias endarrera va caure un llamp en un

convent, matant en l' acte á la mare abadessa y deixant enlluernadas á totes las monjas que 's trobavan en lo cor.

Lo mateix llamp va causar desperfectes en una creu de fusta, en una imatge de la Verge y en l' escut d' armas del Sr. Llauder, director del *Correo Catalán*.

M' agradaria saber los llamps del cel qui 'ls envia, si be que baixant del cel no sera la gent impia.

L' arcalde de Manresa ha prohibit la representació del drama de Frederich Soler, titulat *Lo monjo negre*.

Vostès preguntaran:—¿Ha sigut D. Pere 'l Cruel, l' autor de aquesta barrabasada?

—No, senyors; ha sigut D. Joaquim Soler y Mola, arcalde accidental.

Una pregunta: ¿Pateix de accidents l' arcalde accidental de Manresa?

Ho pregunto perque solzament un home que perdi 'l món de vista, pot perdre de vista la llei y atropellarho tot, inclús una obra literaria, agena totalment a las facultats de un arcalde.

Diu un telegrama:

«S' assegura que perillan molt los missioners protestants inglesos re-idents á Marruecos, perque 'ls indigenas estan sumament indignats á conseqüencia de voler dits missioners convertir á las donas de aquells.»

Se comprén que 'ls moros, al veure que aquells missioners se 'n van tant de dret al bulto, s' indignin y protestin.

Si bé, 'ls missioners podran alabarse molt de haverlo convertit á la seva religió. ¿Protestan? Luego, no més bu-cantilos las donas, han lograt convertirlos al protestantisme

¿Lo que son las cosas!

La poderosa casa Rotschild ha comprat totes las accions de la societat petrolera del mar Negre y del mar Caspi, al objecte de fer pujar lo valor de aquest article.

¿Un millonari tent negoci ab petróleo?

¿No 'ls sembla, senyors, que aixó es jugar ab foch?

¿No imaginan que tot aquest petróleo lo dia menos pensat se pot encendre?

CARTAS DE FORA.—A Cabrera de Igualeda un subjecte conegut per sos filantrópicos sentiments se casá ab una senyoreta que tenia la carrera de mestra. Prompte la sombra de una sotana va anar á eclipsar la lluna de mel de aquell matrimoni, y 'l resultat del eclipse ha sigut que la casadeta al últim se 'n ha anat á viure ab l' enotanat, interin s' instruheix lo procediment de divorci. No hi ha res pitjor per la pau matrimonial, sino qu' en lo paradís s' hi fiqui una serp negra.

Se celebrá á Torredembarra una vetllada en honor de D. Joseph Roig y Cupons, y haventhi assistit totes las autoritats l' arcalde després de donar la presidencia al tinent d' arcalde feu sentar á la dreta al rector y á a esquerra 'l jutge No s' conformá aquest ab que 'l possessin per dessota del sotana y s' hazueren de invertir los puestos, quan al cap de mitja hora qu' era comensada la ceremonia, 'l tinent de arca de que presidia s' aixeca y cedeix la presidencia al rector, q' e ab molta barra passa á acuparla. Naturalment lo jutge que ja havia sortit ab la seva 's va riure de aquella componenda ridicula, que havia costat mitja hora de barrinamenta

En las elecciones municipales de Artesa de Sebre treballaren com unas desesperadas en favor del partit de la llana las chicas de Sant Vicens de Paul. Ab tot y 'ls grans esforços que feren y fins secundadas per la indiferencia culpable de molts liberals, no pogueren evitar que formés part del Ajuntament un liberal, que ls fé el sol més por que tota una majoria.—Y á pesar del temps transcorregut desde las elecciones, las tals chicas de Sant Vicens, creadas per exercir la caritat cristiana, avuy, quan un pobre dels que no va votar ab ellas, demana un au-ili, l' etjegan á fregar ab molts modos. Aixís es com entenen aquestas chicas la practica de las virtuts evangelicas

Nos escriuhen de Vallmoll: ¿Qué significaran las visitas que fa 'l nostre rector á ertas casas que no necesitan de ausilis espirituals? ¿Per qué 'l rector va comprar fá poch temps una carrabina Remington á Joseph Olivé? ¿Ha d' emplear aquesta carrabina en algun servei eclesiástich? Fará uns sis ó set mesos lográ adquirir en pública subasta la millor casa y hort de la vila, després de haver allunyat als postors, dihent á uns que tractava de establirhi un convent de monjas y espantant als demés de que la casa y l' hort estavan afectes á censals del clero y obligacions pias que s' farien efectivas un temps ó altre Gracias á aquesta treta lográ quedarse la finca per la meytat del seu valor; y sense esperar á que quedés otorgada la escriptura á favor seu, desde 'l moment de haver sigut rematada se apoderá de la finca y dels fruyts del hort, obligant á uns pobres vells que allí habitavan y que li feyan nosa á tocar pirandó y anarse á refugir á Valls. Al pobre vell li va dir un día: —Si fosseu un jove, vos clavaria una bufetada Es de advertir que llavoras encare no havia comprat lo Remington.

L' HOME NECESSARI.

A acabat de pendre xocolata. Agafa un periódich y 's posa á llegir ab bastante indiferencia.

De sopte redressa 'l cap y s' aixereix

—¡Hola! Aquest diari parla de mi: vevam

Es un article en que hi ha varias declaracions qu' en Sagasta acaba de f. r. Entre otras cosas diu.

«Un dels principals defectes de

«n Martinez Campos es créures qu' es l' home necessari. Lo bon senyor está formalment convensut de que si no fos ell, Espanya s' enfonzaria. Tant es aixís, que no s' atre- veix á sortir un sol moment de Madrid per no deixar la capital desamparada, tement que la seva ausencia dongués alas als enemichs del ordre»

—¡Miréu qu' es no sé qué aquest home!—exclama 'l general, després d' haver llegit aquestas ratllas:—pero... já 'l pentinaré jo Ara vaig á fastidiarlo.—

Agafa 'l barret, s' aixuga 'l bigoti, brut encare de xocolata y se 'n va á trobar al monstro.

—Don Anton ¿ja sab lo que passa?

—¡Qué! ¿qué passa alguna cosa?

—En Sagasta ha tingut la poca aprensió de... miri, llegeixi aixó.—

Li entrega 'l diari.

En Cánovas s' entera del article, rihent inferiorment, perque sab de sol ra que lo que diu en Sagasta es la pura veritat

—Bueno, ja ho he llegit... ¿Qué pensa fer vosté ara?

—Pues, desautorisar á n' en Sagasta, ferlo quedar malament.

—¿De quina manera?

—Anántmen de Madrid demá á primera hora. Aixís veurá que jo no 'm tinch per home necessari ni molt menos. Tant mateix també tenia ganas d' anar á pendre las ayguas Ja ho sab; abandono Madrid: gobierni sol y arreglis com puzui

Lo general torna á casa seva y crida al criat:

—Mira, comensa á arreglar 'l equipatge, ara desseguida. Vull anar á fora.

—¿Per molts dias?

—Sí, per molts: al menos... per tres ó quatre. Aixís en Sagasta veurá que també sé abandonar Madrid quan me passa pèl cap.—

Lo criat agafa una gran maleta y va colocanthi pessas de roba.

—¿Que vol que hi posi també l' uniforme de capitá general?

—No; qu' en Sagasta després potser diria que com que 'm crech necessari, vaig a tot arreu ab l' uniforme á sobre.

—Y 'l casco?

—Sí... vull dir no.

—Y las sabatas rossas?

—No... vull dir, sí.

—Camisas... ¿quántas n' hi fico?

—Quatre, es dir... dugas... es dir... no n' hi posis cap. Aixís en Sagasta veurá que quan me puja la mosca al nas, ni si quiera m' es necessari mudarme la camisa.

—¿Qué més vol que li posi?

—Ja hi es tot? Veyám. Si... está hé: ja 'n tinch prou per mí Lo gran que es que la gent veji que no pot ser veritat que un general que viatja ab tanta modestia puga tenirse per home necessari... Corrent; demá marxém: té, aixís no podré tornar enrera: vé a la estació del nort y compra dos bitllets: demánals bons, digas que son per mí. Apa ¡volant!

Lo criat surt á cumplimentar las ordres del seu amo.

—¡Ah!—diu en Martinez Campos al véures sol:—ara sí que 'l deixaré ben arronsat á n' en Sagasta! Ara s' conven- cerá de que no sab lo que 's diu.—

Lo criat torna: vé corrent, esbufegant, suat.

—¿Qué tens? ¿qué hi há?

—¡Ay senyor!

—¿Qué succeheix?

—A Barcelona... ¡ay!... á Barcelona...

—¿Qué? acaba.

—A Barcelona hi ha hagut tiros á la porta d' un quartel.

En Martinez Campos, del susto deixa caure un respall que tenia á la ma

—¿A Barcelona ha passat aixó?

—Sí, senyor ara ha arribat lo parte —

—Vaya, desfé la mal-ta Ja no vaig á fóra. En semblants, circunstancias no convé que 'm mogui de Madrid. podria serhi necessari.—

Y aquí tenen al puntal d' Espanya, que perque al Bonsuccés hi ha hagut quatre tiros, ja no gosa á moures de la capital.

¿De qué deu tenir por?

FANTÁSTICH.

LO DE DIUMENJE.

COMENTARIS Y OPINIÓNS.

Un maliciós.

A mi ningú me la pèga. ¿Qué ha estat aquest moviment? Se comprén perfectament, encare que hi ha qui ho nega. Quan gosém de calma dolsa y salta un fet com lo d' ara, es senyal que algú prepara una jugada de Balsa.

Un ministerial.

¿Qué tal? ¿hónt son los que creuhen que 'l govern está corcat y que un sol pas mal donat lo pot fer caure?.. ja ho veuhen. Aquest atental traydó demostra millor que res la forsa y la soltes de la actual situació.

Un de la oposició.

Vaja, que 'ns tornin lo ral; ja hi ha hagut sanch pèl carré. ¿No havíam d' anar tan bé ab la situació actual? Aquesta página trista demostrará á la nació la falta de previsió de la trepa canovista.

APROPOSIT DEL MAL SUCCÉS DE LA PLASSA DEL BONSUCCÉS.

Un impiu.
 ¿Fira dels Angels, d' un lloch
 hont hi ha atropellos, trompadas,
 corredissas, estocadas,
 tropa y paysans que fan foch,
 desgracias innumerables
 y sers que perden la vida?
 ¿Fira dels Angels? Mentida:
 aixó es la fira dels diables.

Un home sensat.
 S' hauria de preguntá
 si á San Boy hi falta algú:
 lo qu' es jo, tinch per segú
 que l cop s ha tramutallá.
 ¿Atrevirse al mitj del día
 á aná á un quartel ple de gent. .!
 Vaja, decididament,
 es cosa de bogeria.

Un venedor de melóns.
 Jo no sé lo que ha passat,
 ni he vist lo que ha succehit,
 ni quí ha dat lo primer crit,
 ni quí primé ha disparat.
 Lo que sé es qu' entre las tropas,
 y 'ls trabuchs y las rahóns,
 casi tots los meus melóns
 se m' han convertit en sopas.

Un que hi era
 Sento un espatech molt fort,
 reculo, vull allunyar-me,
 corren homes, brilla un arma.
 xiulan balas... y 'm veig mort.
 Salto, atropello 'l gentiu,
 tomo per' aquí, vaig per' llá,
 rellisco... 'm torno á aixecá,
 entro á casa... y 'm veig viu.

Un preguntón
 ¿Qué vol dir aquest moviment?
 ¿quins principis proclamava?
 ¿á quins fins s' encaminava?
 ¿qui son tot' aquesta gent?
 ¿qui 'ls ha pogut engrescá?
 ¿qué buscavan? ¿qué volían?
 ¿ahont anavan? ¿d hont venían?
 ¿qué será? ¿qué no será?

Un filosof.
 Si no fossin los ferits,
 y 'ls morts que 'l moti ha causat,
 y 'l pánich exagerat
 que ha invadit certs esperits;
 Si no fós que hi ha algun pres
 qual sórt no pot deduhirse,
 casi bẽ podria dirse:
 —Señores... no ha passat res.

Jo.
 Saragata, animació,
 alegría, moviment;
 tot es festa...—De repent,
 cambi de decoració.
 Un grupo de gent que tira,
 crits allá, ferits aquí...
 Lector, si m vols creure á mí,
 no vajas may á la fira.

OBRE la estancia en la capella del
 cabo Gironés, deya l' endemá *El*
Diluvio:
 «La única versión cierta es la
 que hemos publicado, ya que es-
 tuvo presente un compañero nues-
 tro. Este fué el único periodista
 que presenció lo ocurrido en la ca-
 pilla, desde las once y media de la
 noche á las tres y media de la madrugada.»
 ¿Será aquest *compañero* del *Diluvio* aquell que sol
 anar á las profesions de la Confraria de la Sanch?
 ¡Cuidado, cucurulla, que 't descubriexes!

Surt un periódich mèdich anglés preconisant las ven-
 tajas de un nou sistema de curar basat exclusivament
 en l' aplicació de la música á determinadas malalties.
 Aixís assegura que «per curar l' insomni, basta escol-
 tar un duo de contralt y de soprano ab acompañament
 de violí.»

La cosa sembla algo seria; pero jo hi crech ab te cega.
 Sí, senyors: jo crech en la virtut curativa de la música.
 Es més: se 'm figura que per curar de un cop los mals
 d' Espanya, bastaria una forta racció de *Marsellesa*»

Cada dia son més pujats los cambis entre Espanya y
 las nacions extrangeras.

Acabém la moneda, acabém lo crédito, acabém la for-
 malitat.

Tot s' acaba en aquest país: tot, menos los conser-
 vadors.

¡Jo 't foll, los conservadors que deyan que 'ns portari in l' ordrel...

Entusiasmát un obrer per la conducta noble y gene-
 rosa del bisbe Catalá, reclamant ab gran instancia l' in-
 dult del cabo Gironés, exclamava:

—Com hi ha món: si fos rich li regalaria un caixó de
 cigarros de l' Habana.

Un periódich conservador de Madrid qu' está cremat
 ab en Cánovas per las pocas consideracions que li guar-
 da, explica ab tota franquesa 'ls secrets de la situació y
 assegura que hi ha jove canovista que cobra tres y qua-
 tre sous á la vegada.

No es extrany que la pobre Espanya 's quedi ab los
 ossos no més, haventhi empleats hetxuras del mónstruo
 que menjan á tres y á quatre barras.

En temps de D. Anton, tot ha de ser monstruós.

No hi ha cap país al món que prodigui tant las em-
 baixadas com Marruecos, sobre tot quan se tracta d' en-
 viarlas á Espanya.

A cada punt y quan menos ho esperém, lo sultán que
 'ns deu tantas satisfaccions, té la gracia de sortirnos ab
 una *embaixada*.

Y sempre passa lo mateix.

Arriban los embaixadors á Espanya, y comensan á
 rebre obsequis y més obsequis. Aquí 'ls passejem, los
 distrayém, los rechebém y 'ls atipem. En las fondas fan
 tanta feyna, que la major part de las vegadas agafan
 fortas indigestions.

No sembla sino que la consigna dels embaixadors del
 Marroch siga aquell ditxo vulgar:—¡Atártam y digam
 moro!

Després se 'n tornan al seu país lluhents, replens,
 grassos y molsuts.

Sas odaliscas solen contemplarlos plenas de satisfac-
 ció, y 'l mateix sultán per captarse la adhesió de sos
 cortesans més elevats, los hi diu:

—Mira, noy, si fas bondat, de aquí á un any t' en-
 viaré á Espanya á que t' engreixin.

Entre 'ls moros menjar botifarra constitueix un dels
 pecats més grossos. No obstant, raras son los sarracenos
 que després de tastarla, no s' hi aficionin.

En aquest cas se trobava un d' ells anomenat Ali, que
 que se 'n menjá de un *tirón* tres ó quatre carniceras.
 Després, á conseqüencia de tip, casi bẽ no podia esbu-
 tregar, per lo que un mosso de la fonda, catalá per més
 senyas, deya:

—Com á moro que peca, ha perdut l'
 Alá; com á fart que s' atipa, ha perdut l'
 alé. ¡Pobre Ali!

Al certámen musical celebrat ab motiu
 de las festas de Valencia, hi varen con-
 corre la triolera de cinch ó sis bandas de al-
 tras tantas associacions de católichs.

—Ché, ¿no sabs tú qu' eixos católichs
 de Valencia son molt aficionats á sonar?

Deya aquest dia 'l corresponsal del
Brusi:

«Otra reforma que se estudia para la
 grande Antilla, es la organizacion de las
 milicias locales, bajo la base de hacer ser-
 vir á la gente de color, con oficiales de
 nuestro ejército.»

Si 'n Tomás Padró los viu, ja me 'l veig
 trasant una caricatura representant un
 cos d' exercit enterament negre, rebent
 grans obsequis de la mare patria.

Y 'l lema diria:—'M carregan aquest
negritos, perque per més que se 'ls ob-
 sequihi, sempre *fan morros*.

Lo silló académich que ha deixat va-
 cant la mort del eminent literat D. Pere
 Anton Alarcón, lo pretén ¿may dirian,
 qui?

Lo ministre de Foment, Don Santos
 Isasa.

Es lo qu' ell dirá:—Sont académich
 en Fabié, ¿per quin motiu no tinch de
 serne jo?

No obstant, si presenta sollicitud, arri-
 bará 'l moment de averiguar á punt fixo
 'l seu verdader apellido.

¿Cóm se diu l' actual ministre de Fo-
 ment? Jo tinch los meus duples. ¿Se diu
Is asa ó 's diu *Es asa*?

Un amich meu que ha residit llarch
 temps á Madrid, califica la coronada vila
 de una manera pintoresca.

—Noy—me deya aquest dia—m' hi
 convensut de que en aquella terra única-
 ment pro-pera la ganduleria. Alló no es
 la vila del *Os* com diuhen, sino la vila
 del *Hós*. Més clar: la vila de la *mandra*.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA.—*Pa-u-li-na*.
2. CONVERSA.—*Piano-Sala*.
3. TRENCA-CLOSCAS.—*Ni la tèva ni la mèva*.
4. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Periodista*.
5. GEROGLIFICH.—*Al isttu tota cuca viu*.

Han endevinat las 5 solucions los ciutadans Joan de la
 Son, Pep Bullang y Un Olotí; n' han endevinadas 4, Apo-
 tecari brut y Salabrugas; 3, T. Aguiló, Sant Pau y Barba-
 cina; 2, J. S. (a) Esparbech, J. Giné Morell y Santalós, y 1
 no més, Un Dubitativo.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans Lort Simón, J. Giné (hereu de Casa), Sant Pau, E. Du-
 rán, Joanet J. de Reus, J. Llorens, P. Colomer, Un Manresa, J. Gó-
 mez, Assaboriguab, J. Salau, J. Usón, Un Ullidert, Fil y Troca, A.
 Ell... Un setse, Armando, Ramón Lley, A. F. C. y Suo Alotí.—Lo
 que 'ns enotan aquesta semana no la per casa.

Ciudadans T. Aguiló, Domingo Bartrina, Pep Galleda, Jumerá,
 Bernat Pescaire, Ayguader de Ribas Llop Llobet, Un Sardinaler, Pep
 Xarrasca, M. de la Font y Un de Tarrassa:—Insertarém alguna
 cosa de lo que 'ns remeten.

Ciudad F. de P. Juanico: Las dos estan bẽ, e pcialment lo sonet.
 —F. Criach: No 'ns va.—Candor Salamé: Esta bẽ.—Antoniet del Cor-
 ral: Ja que no tot l' envio, insertarém alguna cosa.—M. Solá: No
 'ns fa 'l pes.—J. Aladern: En la poesia hi ha ripis é incorreccions:
 los sonets van millor.—Milord: Vosté la tiraria al busón, pero á las
 nostras mans no va arribarhi.—J. Mallot: l' idea esta millor que la
 ferma.—Quim Artigayre: Esta molt bẽ: gracias.—A. Fernandez: Es-
 ta millor; pero encare podria estarho més.—P. P. T.: Va bẽ; pero no
 veyem la presea en publicarla.—V. Andrés: Lo acceptat anira sortint
 quan nos vinga bẽ y ho consenti la combinació dels originals. Lo de
 questa semana no 'ns acaba de ompir.—J. Staransa: la poesia
 es frivola: en la xarada observi que hi ha versos en los quals los
 assonants no apareixen aparellats.—J. T. y R.: Es molt finx.
 —A. Llimoner: Gracias per l' invitació: las molts ocupacions que
 tenim no 'ns permeteren correspondrehi.—Cantor de Catalunya:
 No 'ns va.—R. Fabregas: Esta bẽ.—J. Carbonell: Insertarém lo que
 'ns envia.—Mayet: La paraula *palpit* no creyém qu' existeixi: lo de-
 més va bẽ.—J. Abril Virgili: En los versos hi ha alguns tochs molt
 ordinaris.—Amadeo: Es finxet y no 'ns veyém en cor de apro-
 tarho.

LOPEZ, Editor.—*Rambla del Mitj*, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.